

Alkohol — nikot'n — moda

Tole so trije nesrečni zapeljivci naše mladine, ne samo po mestih, ampak tudi po kmetih. To so trije pravi krvoseši, ki neusmiljeno zajedajo človeštvo skoro po vsem svetu v moralnem, zdravstvenem in v narodno gospodarskem oziru. Če za enkrat pustimo v nemar moralno škodo, ki jo povzroča nezmerno uživanje alkoholnih pijač in pa škodo, ki jo utrpé nezmerni pivci in kadivci na svojem zdravju, zmanjšani delazmožnosti in odpornosti, ter upoštevamo samo ogromno materijelno škodo — torej škodo na denarju, na premoženju, se moramo zgražati nad strašnimi številkami, ki nam jih pomoli pod nos vsako leto tozadevna statistika. O potratih pri obleki, zlasti kar se tiče ženskega spola, nimamo sicer statistike, toda približno že lahko rečemo, da gré tudi v milijone.

Povsod se čuti kriza — pmanjkaje denarja. Na vseh merodajnih mestih se priporoča štedenje, v velikem in v malem naj si pritrgujemo, odrekamo. Le omenjenih treh krvosešev se malokdo spomni, da bi jih vzel v program pri štedenju. Pa vendar štedenje ni nikjer laže in nikjer izdatneje. Pogledjmo vsakega posebe od blizu in od njegove grde strani.

Alkohol — vino, pivo in žganje! Ti imaš izmed vseh treh največji delež pri krizi! Nihče ne more biti zoper pijačo *za potrebo*, za žejo. Sovražiti bi pa moral vsakdo iz dna duše vsako nepotrebno, nezmerno in potratno uživanje alkoholnih pijač, tudi če bi bile zastoj. Koliko bolj pa bi nam moralo biti zoprno tako pitje, ki zahteva toliko gmotnih žrtev! Kar se zapije za potrebo, to bi bila kaj skromna vsotica v primeri z ogromnimi milijoni, ki se zapijejo nele brez vsake

potrebe in brez koristi, ampak celo v veliko dušno in telesno škodo. Koliko je ljudi, ki so sicer varčni in se jim denar posebno smili, kadar je treba naročiti kak časopis, knjigo ali plačati kako članarino. Ko so pa pri pijači, kličejo liter za litrom, tako da en sam večer zapravijo več nego bi znesle vse naročnine in članarine skupaj. To čudno in neumljivo navado opazujemo splošno, da je namreč za vsako reč denarja bolj škoda nego za pijačo. Baš sedaj je doba, ko se toliko po nepotrebem zapije. Ali bi ne bilo v veliko korist posamezniku in skupnosti, ko bi se v tem oziru omejili, ter opustili vsak nepotreben izdatek za veselice in vsakovrstne druge prireditve, od katerih imajo udeleženci največkrat le škodo?!

Skoro še slabše je s *kajenjem*. Tu vendar ne more biti govora o kakih potrebah. Vse stotine milijonov, ki gre do vsako leto v dim, so zavržene popolnoma brez vsake najmanjše koristi. Svet se prečudno suče. Včasih so kadilce kaznovali s smrtjo, rezali so jim ušesa in nosove in še na razne druge načine so preganjali tobak. Dandanes se pa kajenje podpira kakor bi bilo za življenje neogibno potrebno. Kaditi začno že šolarji in že davno prej preden dorastejo so že strastni cigaretarji, ki so rajši lačni in žejni, samo da imajo za cigarete. Kdor zakadi na dan le en sam dinar, zavrže na leto že 365 dinarjev. Že s tem prihrankom bi si lahko vzdrževal vsakoletne potrebne liste, pa bi mu še dokaj ostalo. Pa kaj bo en dinar! Koliko jih je, ki izdado na dan povprečno po 2, 3, 4, 5 in še več dinarjev! Kakšen lep denar bi si lahko prihranili, ko bi ne kadili! Kadivci, pojdite vase in premislite svoj položaj! Če že kajenja ne morete naenkrat

popolnoma opustiti, vsaj omejite ga do skrajnosti. Tako omejevanje je najboljša pot do popolne zdržnosti.

Tretja v tej družbi je potratnost in večkrat celo *razkošnost v obleki*, ki se prenaša iz mest tudi na kmete in ji je posebno udan mladi ženski svet. Koliko denarja se tu izda po nepotrebnem za razne modne novotarije, ki še meščankam belijo glave, nikar ne bi bile v kvar delavnemu kmečkemu dekletu! Kaj je treba takih kril in nogavic, pa kombinež in plaščev itd.? Vse to je prikrojeno za drugačne razmere, za drugačno življenje in delo kakor je kmečko. Nekaj teh modnih spakarij bi se lahko napisalo tudi na rovaš kmečkih fantov, ki tu in tam le vse preveč posnemajo mestno nošo. Tako posnemanje kviri zdrav kmečki značaj in prav po nepotrebnem obremenjuje hišno gospodarstvo. S pametno izbiro obleke in stanu primerno nošo se doseže velik prihranek. Na kmetih je treba tudi za nedeljsko obleko izbirati trpežno blago, ki kaj potraja, ne pa cunjje, ki so samo za par nedelj. Izbiti si je treba iz glave tisto do skrajnosti nespametno mnenje, češ kaj bodo pa ljudje rekli, če bom vedno v eni obleki. Pametni ljudje te bodo baš zaradi tega čislali. Kaj pa rečejo spačenci, na tisto se pa menda ne bomo ozirali.

Družina, ki se varuje *alkohola, nikotina in modnih norosti*, je srečna družina, ker ne pozna treh najhujših zajedavcev človeštva. X.

Sad'ar'em!

Ali veste: da je treba rezati cepiče za spomladansko požlahtnjevanje januarja in februarja meseca; da je treba *pozimi obžagati* drevje, ki ga mislite spomladi precepiti; da rasto najboljši *cepiči* na pokoncu rastočih vejah odraslega, rodovitnega in zdravega sadnega drevja; da je januar in februar najugodnejši čas za preceppljanje in sploh za požlahtnjevanje črešenj; da sadno drevje celo zimo lahko obrezujemo in snažimo; da je

največja nespamet gnojiti sadnemu drevesu okrog debla, namesto pod kapom ali pa kar navprek; da so v naših zemljah še neizmerni zakladi, ki jih ne moremo dvigniti drugače nego s sadnim drevjem; da je torej silno nespametno odlašati z zasajanjem novih nasadov; da je treba izbirati za nove nasade le sorte iz ožjega sadnega izbora?

Kakšno ceno ima sedaj sadje. Kakor je žal vsakemu kmetovalcu znano, so se skoro vsi kmetijski pridelki v zadnjem času silno pocenili. Edino sadje dela veliko izjemo. Nele da se ni pocenilo, ampak celo poskočilo je v ceni tako, da si ga more privoščiti le bogataš. Poslušajte in strmite! Jabolka prodajajo na ljubljanskem sadnem trgu po 8, 10, 12 Din in še draže, torej stane srednje debelo jabolko januarja meseca 1 do 1.50 Din. Neka trgovina z delikatesami prodaja celo *kalifornijska jabolka po 32 Din/kg.* torej stane eno samo jabolko okoli 4 Din.

Kakšna pa so kalifornijska jabolka? V glavnem rdeča, pa rumena, kakor pri nas. Tudi zunanja oblika in debelost je taka kakor pri naših srednje debelih sortah. Pa se ta jabolka vendar na prvi pogled razlikujejo od našega povprečnega blaga, kakor ga vidimo na sadnem trgu in sicer v treh bistvenih rečeh. Prvič so *popolnoma čista*, to se pravi, da nima noben plod najmanjšega madeža ali krastice ali kakoršnekoli naravne poškodbe ali nepravilnosti. Drugič so tako razbrana, da ni en plod niti za trohico debelejši od drugega, ampak, da so plodovi enega izbora (enega zaboja) *do pičice enaki* v debelosti in barvi. Tretjič, da noben plod ni *niti najmanje pokvarjen* od dolgega pota ali od slabega spravljanja. Taki so kakor bi bili baš ta trenutek nabrani z drevesa. — Kaj pa okus? Ne rečem, da ni dober; meso je khrko raztopno, toda tistega prijetnega vinskokislkastega okusa kakor ga ima n. pr. naša *kanadka*, ali *parmena* ali pa *ana-*

nas in še mnogo drugih, ta jabolka nimajo. — Kdaj bomo pridelali pri nas tako robo, da nam ne bo treba uvažati jabolka ali Kalifornije? Takrat, ko bomo začeli sadno drevje temeljito obdelovati. H.

Nekaj o barvah in čopičih

Glede predmetov, ki jih hočemo barvati, so barve zelo različne, n. pr. barva, ki je namenjena za barvanje notranjih prostorov, ne more kljubovati vetru in vremenskim izpremembam. V tem oziru je najbolje, da se posvetujemo o izbiri barv v trgovini, ki jih prodaja.

Oljnate barve uporabljamo za barvanje lesenih tal, za pleskanje oken, vrat in pohištva. Pri teh razločujemo *oljnate osnovne barve*, ki pravzaprav dajo lesu barvno prevleko in *lakove ali emajlne barve*, ki so posušene zelo trde in bleščeče ter dajo predmetu šele pravo lice. Za vse oljnate barve velja tole pravilo: *Mažimo jih zelo na tenko in enakomerno!* V tem tiči umetnost pleskanja! Če pa barvo mažemo na debelo, pa dosežemo s tem le to, da teče raz navpično ploskev navzdol ter dela kaplje in maroge. Na vodoravnih ploskvah pa barva, kar je je preveč, sicer ne more odtekat, a prevleka se ne suši pravilno. Še čez več mesecev taka osnovna plast včasih ni suha in se pri pritisku odloči kakor debela koža. Ker pa pri prvem pleskanju na tenko barva lesa ne pokrije zadosti, ga je treba, da dobimo res lepo in pravilno pleskan predmet, prevleči z barvo še enkrat, torej vsega skupaj dvakrat ali celo trikrat.

Barvo nanašamo na les v nekaj velikih packah, ki jih potem razvlečemo narazen počez in podolgem, nhamo pa s potezami podolgem, kakor leži ploskev; tla pa barvamo vedno v smeri desk.

Barva se mora temeljito posušiti! Prva barva mora biti popolnoma suha, preden namažemo z drugo. Če je res čisto suha se prepričamo, če pritisnemo nanjo z dlanjo. Med vsakim po-

novnim barvanjem mora preteči najmanj dva dni.

Zgoščeno oljnato barvo nesemo v trgovino nazaj, da nam jo zopet razredčijo. Posebno pri lakovih ali emajlnih barvah pokvarimo lahko vse, če jo napačno razredčimo, ker se taka barva lepi. Kožo, ki se naredi na površju previdno odstranimo. Ne poskušajmo, da bi jo razmešali — barva postane potem zrnata.

Predmet, ki ga hočemo prevleči z oljnato barvo, mora biti popolnoma suh. Predmet na prostem pleskamo najlepše pri suhem in vročem vremenu, ko so se že prej več dni sušili na solncu, ker bi sicer delala barva pozneje na vlažnem lesu mehurje. Med pleskanjem in sušenjem sobe ne smemo pometati, kajti delci prahu bi obviseli na sveži barvi. Š. H.

(Dalje prih.)

Uzo na kmetijska posestva in njih vpliv na pospeševanje našega kmeti stva

Že pred leti je kmetijsko ministvo izdalo pravilnik o ureditvi uzornih kmetijskih posestev po deželi in pozneje so se tudi pri nas nekatera taka gospodarstva proglasila kot uzorna. Ker je od tega minulo že več let, bi bilo pričakovati, da bo to do danes prineslo nekaj uspeha. Žal, da takih uspehov še ni in jih tudi ni pričakovati. Kje pa tiči vzrok. Brez dvoma ni bila uredba teh uzornih posestev taka, da bi donesla koristi okoliškim kmetijam.

Namen uzornih kmetijskih posestev je ta, da se na malih in srednjih kmetijah uvede tako gospodarstvo, da bo donašalo lastniku čim več čistega dobička. Teža se pa ne sme doseči le z obilnimi podporami, ampak predvsem s strokovnimi nasveti kmetijskih izvedencev z istimi sredstvi, ki so posestvu na razpolago. Upravičena je torej kritika kmetov sosedov: »On lahko gospodari in ima dobiček od kmetije, ker dobiva

toliko državne podpore.« Taki vzgledi ne vlečejo, ker manjka tu ista podlaga za gospodarsko upravo, kakor jo ima navaden kmet brez vsake javne podpore. Uzorno kmetijsko posestvo more biti torej samo ono, ki brez vsakih podpor v resnici dobro izhaja.

Je-li more služiti posestvo kake kmetijske šole kot uzorno posestvo? To je nemogoče! Tako posestvo se obdeluje pod čisto različnimi pogoji kakor pa navadno kmetijsko posestvo. Predvsem so tu delovne sile učencev, ki so mnogo cenejše kakor delavci, ki jih mora najeti kmet. Nadalje so razni poskusi, ki jih mora šola izvajati v učne in znanstvene svrhe, tako dragi, da jih zasebni posestnik ne zmore. Sploh je vsa uprava tako različna od kmetijske, da ne more služiti kot uzor v nobenem primeru. Šola ima pač druge naloge in vpliva ugodno tudi na okoliške kmetije, toda v drugačnem smislu.

Uzorno kmetijsko posestvo mora biti upravljano tako, da ga lahko posnema vsak okoliški posestnik, ne da bi za to moral žrtvovati visoko svoto. Posebnih sredstev iz javnih zakladov ne rabi, ali morda le v skromni meri, pač pa potrebuje strokovnjakov, ki ga navajajo k umnemu dobičkanosnemu gospodarstvu. Ti nasveti, pravilno uporabljeni, so mnogo več vredni nego še tako izdatne podpore.

Glavno načelo pri takem uzornem gospodarstvu mora biti sicer zvišanje pridelkov, toda to je doseči s čim manjšimi izdatki in predvsem s sredstvi, ki so v gospodarstvu na razpolago. Nadalje je ena glavnih nalog: olajšati in zmanjšati delo, da se doseže čim večji dobiček gospodarstva. Olajšanje in zmanjšanje dela na kmetijah in s tem pocenitev proizvodnje je danes tako važno vprašanje v kmetijstvu, da so v naprednejših državah v ta namen ustanovljeni posebni zavodi, ki imajo to vprašanje proučevati. Ti zavodi določajo tudi

kušajo pocenitev dela z različnimi strozorna posestva, na katerih preizjij, orodjem in drugimi pripomočki. Tako na pr. naš kmet prav nič na to ne misli, koliko dražje mu pride obdelovanje njiv, če so te oddaljene od njegovega doma pol ure, namesto le pet minut, ali če mora isto površino žita posejati na štirih, pelih njivah, ki so morda precej narazen ena od druge, namesto da bi jih imel vse v enem komadu. In vendar so ta in slična dejstva merodajna za pocenitev oziroma podražitev pridelkov.

Enega pa ne sme manjkati pri nobenem uzornem posestvu, to je knjigovodstva. Brez tega ni mogoče ugotoviti pravega uspeha gospodarstva. In ravno tega pri nas splošno manjka. Tudi na naših uzornih kmetijskih posestvih se dosedaj ni nikjer uvedlo knjigovodstvo, za to jih tudi ni mogoče smatrati kot uzorna. Šele številke, ki jih dobimo potom zapisikov, nam pokažejo pravo sliko gospodarstva. Obenem nam pa tudi povedo, kje moramo boljše gospodariti, da bo uspeh povoljnejši, pričajo nam pa tudi o pogreških, ki jim moramo bodoče izbegavati. Sploh je pravilno knjigovodstvo za vsakega posestnika najboljša učna knjiga, iz katere se največ nauči.

Se en pogrešek se je pri nas napravil pri določitvi in izbiri uzornih kmetijskih posestev. Ta uzorna posestva so se kratkoma izbrala za krajšo dobo, večkrat samo za eno leto. V tako kratki dobi je nemogoče doseči kak uspeh. Drugod je najkrajša doba štirih let. In ta je tudi res potrebna, če hočemo doseči sploh kak uspeh.

Vzemimo na pr. naše navadne srednje pa tudi male kmetije, ki bi naj začele uzorno gospodariti. Prvo leto imajo dovolj dela, da si zboljšajo gnojno gospodarstvo: gnojišče, gnojno jamo in s tem v zvezi hleve, svinjake. Ko dobijo dober gnoj in gnojnico, bodo zboljšali travnišče, ki jim bodo vrgli več in boljše krme.

S tem v zvezi pride potem *zboljšanje* živine. Pridelki iz njiv se dajo povečati in *zboljšati* z boljšim semenom in temeljitejšim obdelovanjem zemlje, po potrebi in možnosti z uporabo umetnih gnojil itd. Pravi uspeh takega uzornega gospodarstva bo torej jasno viden šele po kakih štirih letih.

Vpliv uzornih posestev na okolico je vsekakor izredno velik. Če tak uzorni posestnik gospodariti samo potom *pravilnih nasvetov strokovnjakov*, tedaj mu bodo tudi sosedje lažje *verjeli* v uspeh, ker se bodo *prepričali*, da ga tudi sami lahko dosežejo, če ravno tako postopajo. Sicer je res, da se navadno manj *dovzetni kmetje* v začetku *posmehujejo* »novotarijam« *uzornega sosedu*. Ko se pa *prepričajo* o uspehu, začnejo kmalu, četudi bolj *skrivaj*, *posnemati* ga in pridejo na tisto, kar on dela. Je pač resnica, da nasveti *mičejo*, *vzgledi* pa *vlečejo*. Za kmeta ni toliko važno, da si glavo *napolni* z nauki, ampak mnogo *koristnejše* je, če *skuša* *vzg'ede* *posnemati*. In zato je tudi mogoče doseči *znamen* uspeh v kmetijskem *napredku* s *pravilno urejenimi* *uzornimi kmetijskimi posestvi*.

Poziv

Da se dožene uporabnost glavnih jušikovih *umetnih gnojil* za *spomladansko gnojenje* k *okopavinam* in se *kmetovalcem* *pokažejo* na *vzgledeh* *uspehi* *umetnega gnojenja*, namerava *napraviti* *Kmetijska poskusna in kontrolna postaja* v Ljubljani letos *spomladi* *večje* *število* *primerjalnih gnojilnih* *poizkusov* s *krompirjem* kot *poizkusnim sadežem*. Postaja bo *delala* te *poizkuse* za *sedaj* le na *teritoriji* *bivše ljubljanske oblasti*, *izvzemši* *crnomaljski srez*, in na *teritoriju* *sedanjega čabranskega sreza*. *Poizkusi* bodo *merili* *najmanj* 250 in *največ* 5000 m². Na *površinah* 250, 500 in 1000 m² se bo *napravil* le *enokratni* *poizkus*, na *površini* 2000 m² *dva-*kratni, na *površini* 3000 m² *trikratni*, na *površini* 4000 m² *štirikratni* in na

površini 5000 m² *petkratni* tak *poizkus*. Vsaki *delnih* *poizkusov* bo imel 5 parcel.

Kmetovalci, ki imajo *resno voljo* in *različno veselje* *delati* bolj *komplcirane* *poizkuse* sebi in *svojim sosedom* v *pouk* in *zabavo* ter imajo za ta *namen* na *razpolago* *primerno zemljišče*, ki *leži* ob *kaki javni poti* in *želijo* *obdelati* letos to *zemljišče* s *krompirjem*, se *pozivajo*, da se *prijavijo* *pismeno* ali *ustmeno* *Kmetijski poskusni in kontrolni postaji* v Ljubljani, *Dunajska cesta* 38. V *pismeni prijavi* naj *prijavnik* *navede* *čitljivo* *svoje ime* in *priimek*, *kraj* in *hišno številko* *bivališča* ter *pošto* in *železniško postajo*. *Nadalje* mora *prijavnik* v *pismeni prijavi* *navesti* *natančno* *mero* (*širino* in *dolžino*) v *metrih* *dotičnega zemljišča*, ki *želi* *delati* *poizkus* na *njem*. Pri *ustmenih prijavih* se vse to *vzame* na *zapisnik*.

Prijave se *spremajajo* do *srede* *meseca* *februarja* t. l. *Zamudniki* se bodo *vpoštevali* le *tedaj*, če bo še *kaj* *poizkusov* na *razpolago*.

Postaja bo *dala* *poizkusniku* *vsa* *potrebna gnojila* na *razpolago*; *delo* in *sadež* za *poizkus* pa bo *moral* *dati* *poizkusnik* *sam*.

Iz zadružne stastike

Najstarejša zadružna zveza v *Jugoslaviji* je *bila* *ustanovljena* *leta* 1883 v *Celju*. *Najmočnejša* je *zveza* *srbskih* *poljedelskih zadrug* v *Belgradu*, ki *šteje* 1977 *zadrug*. V *Jugoslaviji* je *vsega* 4547 *zadrug*, ki so *priključene* *raznim* *zvezam*, *okrog* 500 pa je *izven* *vsake* *zveze* *stoječih*. *Zadrug* z *neomejenim* *jamstvom* je 2666, *ostale* (1881) pa se *prištevajo* k *zadruham* z *omejeno* *zavezo*.

Z *ozirom* na *število* *prebivalstva* je *včlanjenih* *največ* *ljudi* v *zadruham* *Slovenije*, in *sicer* 214.626 *zadružanov* ali 20,22%, *Srbija* *šteje* 104.307 ali 2,5%, *Hrvatska* in *Slavonija* *viharuje* 57.638 ali 2,10%, *Dalmacija* se *ponaša* s 43.691 *zadružani* ali 7,03%, *Bosna* in *Hercegovina* ima 24.070 *zadružanov*

ali 1.33%, in končno šteje Vojvodina 23.877 združenov ali 1.75%.

In končno: 2476 je kreditnih, 916 dobaviteljskih, 132 konsumnih, 146 mlekarskih, 43 živinorejskih, 15 travniških, 37 strojnih, 29 kletarskih, 23 oljnih, 36 ribarskih, 44 tehničnih, 51 zidarskih, 30 zdravstvenih, 323 poljedelskih, 66 obrtnih, 151 raznih za drug in 31 central.

Poročilo

o dražbi kož divjadi dne 26., 27. in 28. januarja 1931 v Ljubljani.

Naprodaj je bilo mnogo več blaga kakor prejšnja leta. Kakovost kož vsled mile zime in ker ni snega, primeroma slaba. Blaga je bilo 40 odstotkov iz dravske banovine, 60 odstotkov pa iz ostalih delov države, zlasti iz Hrvatske (lisice), Dalmacije (kune belice) in Bosne (lisice).

Kupcev je bilo mnogo več iz Zagreba, Trsta, Inomosta, Dunaja, Leipziga in letos prvič tudi iz Amsterdama. Vendar je bilo povpraševanja malo, in še to le za prvovrstno blago. Kupci so se predvsem zanimali za kune belice, jazbece in prvovrstne gorske lisice.

Vzrok manjšemu povpraševanju leži v tem, ker Amerika letos ni reflektant na kože in pa vsled splošne gospodarske krize. To je seveda vplivalo tudi na cene, ki so zelo padle. Značilno je, da ima Leipzig in Newyork še vse lanskoletne zaloge. Vendar pa so bile v primeri s svetovnimi cenami dosežene še dovolj ugodne cene.

Prihodnja dražba se vrši dne 23. marca 1931.

Denar.

g Vrednost denarja 3. februarja t. l. Na borzi v Curihu je veljal naš dinar 9.127 švicarskih centimov. Na ljubljanski borzi se je inozemski denar kupčeval po naslednjih cenah: 1 angleški funt 275.06 Din, 1 ameriški dolar 56.54 Din, 1 holandski goldinar 22.78 Din, 1 nemška marka 13.46 Din,

1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madjarški pengő 9.89 Din, 1 avstrijski šiling 7.96 Din, 1 belgijski belg 7.90 Din, 1 italijanska lira 2.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 romunski lej 0.34 Din.

Cene

g Stalno padanje cen. Objave indeksa cen Narodne banke za vsak mesec pričajo o stalnem nazadovanju cen v zadnjih mesecih. V minulem letu je bilo sicer par mesecev, v katerih so se cene posameznim pridelkom nekoliko dvignile, toda za to so v naslednjem mesecu zopet padle. (Indeks cen je merilo za cene v veletrgovini [na debelo], za katero se vzamejo cene vletu 1926. s številko 100.) Razni proizvodi se delijo v štiri skupine: 1. Rastlinski poljedelski proizvodi, 2. živalski proizvodi, 3. mineralni proizvodi, 4. industrijski proizvodi. Kot 5. skupino vzamemo skupni indeks cen. Če primerjamo posamezne skupine, dobimo za posamezne mesece v letu 1930. naslednjo sliko:

skupina:	1.	2.	3.	4.	5.
januar	104.5	98.2	88.2	86.6	93.6
april	95.3	99.2	88.7	82.1	89.6
julij	96.7	97.7	89.1	80.2	86.8
oktober	78.3	93.3	88.4	75.4	80.9
november	71.4	95.1	87.4	74.8	79.2
december	72.3	86.4	87.0	75.2	78.0

Te številke nam kažejo, da je najbolj padel indeks rastlinskih proizvodov, in sicer za 32 točk ali skoraj za tretjino, manjši je padec živalskih proizvodov za 12 točk in industrijskih za 11.4 točke, torej za približno eno desetino. Skupni indeks pa je padel za 15.6 točke ali eno šestino. — Približno tako kot pri nas so padle cene tudi v ostalih državah Evrope in Amerike. Največji padec kaže Anglija od 86.9 na 70.1, najmanjši pa Nemčija od 98.8 na 89.5 točke.

g Žitno tržišče. Naš žitni trg kaže nespremenjeno sliko, čeprav javljajo iz inozemskih tržišč nekoliko boljše cene. To je razumljivo, ker so naše cene tako visoke, da presegajo sve-

točno pariteto. Nekaj več dovoza je bilo sicer na trg, toda z ozirom na to dobo, ker preprečujejo slabe ceste večji dovoz. — Na novosadski blagovni borzi so plačevali za 100 kg žita pri vagonski dobavi naslednje cene: Pšenica bačka 78-80 kg težka 150 do 152.50 Din, bačko-potiska 157.50 do 160 Din, gornjebačka 155—160 Din, južno-banatska 145—147.50 Din, sremska 135—140 Din; oves bački in sremski 145—150 Din; ječmen bački in sremski, 63-64 kg težki, 115—120 Din; kuruza bačka in sremska stara 95 do 100 Din, nova 75—80 Din, sremska nova sušena 90—92.50 Din; fižol sremski 240—250 Din; moka >0g< 245 do 265 Din; otrobi bački v futastih vrečah 95—97.50 Din, sremske 90—95 Din. — Pšenica se v splošnem malo kupuje. Rusija začena zopet nakladati svoje blago za Srednjo Evropo, ki ga spravlja deloma iz Hamburga po Labi, deloma iz Galaca po Donavi. Rž, oves, ječmen se malo prodajajo in malo kupujejo. Kuruza je padla v ceni, ker jo Romunija prodaja v Srednji Evropi za vsako ceno.

g Vinski trg. Kakor poročajo iz jugoslovanskih vinskih tržišč, je vinska kupčija povsod popustila. Ponudb je iz vinorodnih krajev obilo vsled precejšnje količine neprodanih zalog in zmanjšanja izvoza. Tudi Dalmacija im sedaj zelo slab izvoz vina v Francijo. Nič boljše ni v Vršču, kjer je zanimanje iz inozemstva popolnoma prenehalo. Tako so cene skoraj povsod padle. V Vršču je bilo belo vino pred božičem po 1.35—1.40 Din za liter, sedaj se ga dobi po 1.25—1.35 Din. V Dalmaciji se cene držijo na starem stališču. Za belo vino plačujejo 20 do 22 Din za hektolitersko stopnjo, za boljše vina pa 30—35 Din. — Smederevska vina se plačujejo najboljša po 7.50—8 Din, mostarska žilavka 11 do 12 Din. — Hrvaška vina: plešniviško in brodsko po 3.50—5.50 Din, moslavina in zagorsko po 2.50—4.50 Din.

g Tržišča z jajci. Kupčija je postala mrtva, ker je toplo vreme po-

spešilo produkcijo jaje. Posebno v Italiji je mnogo blaga, vsled česar ga ta država, ki je naš glavni odjemalec, ne samo ne uvaža od nas, ampak ga celo sama ponuja v Švici in Nemčiji po zelo nizki ceni. Tudi Holandska in Belgija sta vsled velike produkcije cene znatno znižale. Vsled takega položaja na trgu z jajci so tudi naši izvoznikarji morali znižati nakupne cene na 75 par za komad.

g Lesni trg. Položaj na lesnem trgu je pri nas kakor po vsej ostali Evropi zelo neugoden. Ne samo da ni pričakovatiboljšanja kupčijskih razmer, ampak bati se je za spomlad ponovnega padca cen. Seveda so cene danes pri nas že tako nizke, da mnogo navzdol ne more več. Tako prodajajo n. pr. producenti, ako pridejo v direkten stik z inozemskim kupcem, smrekovelko I-II-III monte že po ceni 470 do 480 Din za kubični meter franko meja. Po tej ceni se prodaja les proti takojšnjemu plačilu, ker je danes povsod pomanjkanje denarja.

Živina

g Mariborski živinski sejem. Pri-gnanih je bilo 13 konj, 16 bikov, 195 volov, 175 krav in 15 telet, skupaj 414 glav. Cene za 1 kg žive teže so bile: Debeli voli 7—8 Din, poldebili 6.15 do 6.75 Din, vprežni voli 4.50—5 Din, klavne krave 5—5.50 Din, krave klobasarice 2—3.25 Din, molzne krave 4.25—5 Din, breje krave 4.25—5 Din, mlada živina 7—8.50 Din, telički 7—8 Din. Prodanih je bilo 285 glav, od teh v Avstrijo 27, v Italijo 85. — Mesne cene: volovsko meso I. 18—20 Din, II. 16—18 Din, meso od bikov, krav in telic 18—24 Din, telečje I. 22—35 Din, II. 16—20 Din, svinjsko sveže 14—24 Din.

g Mariborski prasičji sejem. Pripe-ljali so na sejem 110 prašičev, od katerih so razprodali 62. Dosegli so za nje naslednje cene: mladi prašiči 7—9 tednov stari 125—155 Din, 3—4 mesece 250—350 Din, 5—7 mesecev 400 do 450 Din, 8—10 mesecev 550—650

Din, 1 leto 900—1200 Din, 1 kg žive teže 8—10 Din, 1 kg mrtve teže 11 do 12 Din. — Ta sejem je bil bolj slabo obiskan in kupčija je bila mrtva, ker je bil ob koncu meseca.

g **Kože.** Na zadnji dražbi kož, ki jo vsak mesec priredi mesarsko društvo v Zagrebu, sta bila prodana dva vagona in pol kož brez soli po 13.50 Din za 1 kg. Neprodana sta ostala dva vagona telečjih kož, po katerih ni nikdo povpraševal. Cene vsem vrstam kožo so znatno padle.

g **Dunajski prašičji sejem.** Na trg je bilo pripeljanih 11.814 pršutarjev in 2011 špeharjev, iz Jugoslavije 1011. Na kontumačnem trgu je bilo 44 pršutarjev in 102 špeharja. Cene: špeharji najboljši po 1.60 šiling (1 šiling 8 Din), I. 1.53—1.58, II. 1.50—1.52, kmečki prešiči 1.40—1.55, najboljši 1.60, pršutarji 1.10—1.70. Špeharji so se prodražili za 3—5 grošev, pršutarji za 10 grošev. — To nam daje upanje, da se bodo morda cene tudi pri nas nekoliko dvignile.

Razno

g **Poljedelski tečaji.** Kmetijsko ministrstvo je letos nadaljevalo svojo lansko akeijo, da pripomore kmečkemu naraščanju do dobre strokovne naobrazbe ter je pričelo prirejati zimske poljedelske tečaje po deželi. Na teh tečajih, ki se vršijo v posameznih srezih, predavajo kmetijski strokovnjaki, živinozdravniki in drugi. V teh tečajih se kmečka mladina uvaja v umno kmetijstvo in sploh v vse panoge kmetijskih obratov. Letos se namerava izvesti ob enem pouk za vse vaške mladeniče, ki so dovršili ljudsko šolo. — Tečaji v prošli zimi so trajali po en teden do 3 mesece. Po posameznih banovinah je bilo: v savski 115, v dunavski 64, v drinski 43, v varjarski 36, v moravski 30, v zetski 26, v vrbaski 23, v dravski 21, v primorski 17, skupno torej 275 tečajev. Tečaje je posetilo okrog 17.000 interesntov, od teh nad 60% poljedelcev. Uspeh tečajev je bil razmeroma zelo dober. Kmetijsko ministrstvo je za te tečaje izdalo

370.000 Din. — Zanimanje kmetovalcev za te tečaje je zelo veliko, ker jim omogoča ravno v času, ko nimajo preveč dela, priti v dodir s kmetijskimi strokovnjaki in drugimi veščaki ter spoznati najnovejše načine obdelovanja zemlje. Naravnost ogromen je pomen teh prireditev za pospeševanje kmetijstva in strokovno naobrazbo kmetovalcev, ki nimajo drugače prilike se primerno izobraziti.

g **Davek na zemljišče in trošarina.** V soboto 13. decembra je stopil v veljavo zakon o znižanju mere osnovnega davka na dohodke zemljišč z 11. decembrom t. l. Po tem zakonu se bo za leto 1931 plačevalo na račun osnovnega davka na zemljiške dohodke za vsakih 100 Din katastrskih čistih dohodkov po 10 Din davka. — Prav tako je stopil v veljavo zakon o izpremembah in dopolnilih zakona o državnih trošarinah z dne 11. dec. t. l. V smislu čl. 2. tega zakona se morajo istega dne, ko stopi zakon v veljavo, popisati vse količine piva, špirta in spiritalnih pijač, za katere je treba plačati trošarino. Razlika v trošarini od tega dne do 1. januarja 1931 pri pivu v prometu se bo plačevala tako, da bo računano pri hl piva 12 stopinj ekstrakta. Že plačan trošarina na vino po prejšnji meri se ne bo povrnila. Ta trošarina je namreč znižana za 50%, t. j. na 50 par pri litru.

g **Izvoz našega vina v Nemčijo.** Na nemških vinskih tržiščih izgleda, da se je pojavilo večje zanimanje za jugoslovanska vina, in to vsled slabe vinske letine v Franciji. Na tem ima največ zaslug vinarški odsek Zavoda za izvoz deželnih pridelkov. V splošnem se naglašá, da so naša vina našla še precej ugoden odmev na nemških tržiščih, četudi jih je bilo do sedaj še malo izvoženih. Pričakuje se, da se bodo naša vina v Nemčiji dobro vpeljala.

Naročite »Slovenca« na ogled!
Naslov: Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.